

که پیکری ۱۵۱۰۹۲۲

مسلح

کاربرد هوش‌های چندگانه در آموزش‌های پیش‌دبستانی

نویسنده:

پاتریشیا فیپس

مترجمان:

دکتر محرم آقازاده - دکتر افسانه سنه

سرشناسه	:	فیبس، پاتریشیا A. Phipps
عنوان و نام پدیدآور	:	مدارس یادگیرنده، کاربرد هوش‌های چندگانه در آموزش‌های پیش‌دبستانی / مؤلف پاتریشیا فیبس؛ مترجمان محرم آقازاده، افسانه سنه.
مشخصات نشر	:	تهران: مرآت، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	:	۸۸ ص.
شابک	:	978-600-464-014-5
وضعیت فهرست‌نویسی	:	قیبا
یادداشت	:	عنوان اصلی: Multiple intelligences in the early childhood classroom, resource guide.
موضوع	:	هوش‌های چندگانه
موضوع	:	Multiple intelligences
شناسه افزوده	:	آقازاده، محرم، ۱۳۴۷-، مترجم
شناسه افزوده	:	سنه، افسانه، ۱۳۴۴-، مترجم
رده‌بندی نگره	:	BF۷۲۳/۹۹ ۱۳۹۶
رده‌بند۹-یویی	:	۱۵۵/۴۱۳
شمار، کتاب، سی‌میلی	:	۴۶۷۷۵۴۶

مدارس یادگیرنده	کاربرد هوش‌های چندگانه در آموزش‌های پیش‌دبستانی
ناشر	مرآت
مؤلف	پاتریشیا فیبس
مترجمان	دکتر محرم آقازاده، دکتر افسانه سنه
صفحه‌آرایی	نرگس گودرزی
طراحی جلد	سمانه اسماعیلی
تصویرسازی متن	بهناز عبدالله‌پور، افسانه آقازاده
لیتوگرافی	اندیشه برتر
چاپ و صحافی	اندیشه برتر
نوبت چاپ	اول، ۱۳۹۶
تیراژ	۲۰۰۰
قیمت	۸۰،۰۰۰ ریال

نشانی: تهران، کریمخان زند، ابتدای خردمند شمالی، ساختمان شماره ۸۰	تلفن: ۰۲۱-۸۵۶۷۰	پایامک: ۰۲۱۸۵۶۷۰	پایگاه اینترنتی: www.meraat.ir
--	-----------------	------------------	---

نشانی: میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، ساختمان تجاری ناشران، پلاک‌های ۲۷۵ و ۲۷۷	تلفن: ۸-۶۶۴۷۵۱۰۷
--	------------------

حقوق چاپ و نشر، محفوظ و مخصوص ناشر است و هرگونه کپی‌برداری یا نقل مطالب و نیز نمونه‌سازی براساس الگوی ارائه شده در کتاب، بدون اجازه کتبی ناشر پیگرد قانونی دارد.

فهرست مطالب

۵	مقدمه ناشر
۷	مقدمه مترجمان
۱۱	فصل ۱: درآمدي بر هوش‌هاي چندگانه
۱۲	مقدمه
۱۳	درآمدي بر هوش‌هاي چندگانه
۱۷	هوش‌هاي چندگانه در کلاس‌هاي دوره پيش‌دبستاني
۲۲	هوش‌هاي گوناگون
۳۹	فصل ۲: شناخت هوش‌هاي چندگانه
۴۰	پرونده هوش‌هاي چندگانه براي ايلماز
۴۵	تعيين هوش‌هاي چندگانه کودکان
۴۶	فعاليت‌هاي کلاسي و مراکز يادگيري
۴۷	پرونده هوش‌هاي چندگانه براي کودکان
۴۹	تدريس هوش‌هاي چندگانه به نوآموزان
۵۱	گنجاندن هوش‌هاي چندگانه در برنامه درسي
۶۵	محيط يادگيري
۸۵	منابع

○ مقدمه ناشر

«جهانی فکر کردن و منطقه‌ای عمل کردن» یا «کلان فکر کردن و جزئی عمل کردن» عبارات نغزی است که کمابیش آن را شنیده‌ایم. تفکر به اطلاعات نیاز دارد و فکر کردن بدون اطلاعات همان قدر نادر است که اطلاعات بدون فکر. برای اینکه جهانی فکر کنیم، به اطلاعات جهانی نیاز داریم. در مسیر تفکر راهبردی، داشتن تصویری از کل بسیار اهمیت دارد. کسانی می‌توانند راهبردی بیندیشند، مسیر تعیین کنند و به عمل برسند که تصور مناسبی از کل داشته باشند. هر جزئی باید بتواند اهداف کل را بازتعریف کند. بر این اساس، کسب مهارت ادراکی برای مربیان، معلمان، مدیران و تصمیم‌سازان به منظور دستیابی به تصویری شفاف از کل، اجتناب‌ناپذیر به نظر می‌رسد. این مجموعه با هدایت کمک به آموزشکاران و تصمیم‌سازان به جهت کلان فکر کردن و ایجاد و تقویت مهارت ادراکی تدارک دیده شده است. با امید به اینکه عاملی باشد برای ایجاد تصویری کلی و نگاهی دقیق به موضوعات آموزشی و پرورش کشورمان.

با توجه به این رویکرد مرکز نوآوری‌های آموزشی مرآت در مسیر «پشتیبانی از مدارس کشور» بسته‌ای را با عنوان بسته پیش‌دبستانی مبتنی بر مغز محورین تدارک دیده است. این کتاب یکی از کتاب‌های حمایتی این بسته تلقی می‌گردد. در این مقادیر به دنبال پاسخ به این سؤال اساسی هستیم که چرا این بسته، برنامه درسی مبتنی بر مغز نام گرفته است؟ روشن است اگر بخواهیم درباره یک برنامه درسی و رویکرد آن برنامه درسی داوری بکنیم راجع به این سؤال پاسخ بدهیم که آیا برنامه درسی مورد نظر، حائز شرایطی هست که ادعا کرده، باید معیارهایی در دست داشته باشیم تا براساس آن‌ها داوری کنیم. این بسته مغز محور است؛ چون این برنامه درسی با معیارهای یک برنامه درسی مبتنی بر مغز سازگار است. این برنامه درسی دارای ده ویژگی زیر است که می‌توان با مطالعه و کاربست آن میزان اثربخشی این ویژگی‌ها را مورد بررسی قرار داد.

دلیل تدارک این مجموعه را در ده ویژگی زیر می‌توان جست‌وجو کرد:

۱. سازنده گراست.
۲. بر اصل توجه به تفاوت‌های فردی یادگیرنده و شخصی‌سازی یادگیری استوار است.
۳. محتوا را در بستری همیارانه و گروه‌محور ارائه می‌کند.

۴. همه هوش‌ها و ترجیحات یادگیری نوآموزان را در نظر می‌آورد.
۵. سنجش آموخته‌های نوآموزان کل گرایانه است و صرفاً از پارادایم خاصی پیروی نمی‌کند.
۶. یادگیری اجتماعی را یادگیری اصیل می‌داند.
۷. پیش‌آموخته‌های نوآموزان را بنیانی برای یادگیری‌های جدید او قرار می‌دهد.
۸. عواطف مثبت را کلید یادگیری اثربخش می‌داند.
۹. نوآموز را محور فرایند یاددهی و یادگیری می‌داند.
۱۰. معلم را محور هدایت برنامه یادگیری می‌شمارد.

در پایان، بسته است ضمن تشکر و قدردانی از پدیدآورندگان این اثر، به منظور توجه به اسناد بلادستی در تولید این گونه کتاب‌ها سه راهکار از سند تحول بنیادین را یادآوری کنیم:

راهکار ۱-۵: تعمیم دوره پیش‌دبستانی به‌ویژه در مناطق محروم و نیازمند حتی‌الامکان با مشارکت بخش غیردولتی، تأکید بر آموزش‌های قرآنی و تربیت بدنی و اجتماعی.

راهکار ۲-۹: توسعه مشارکت بخش‌های دولتی و غیردولتی در انجام امور مربوط به تولید، چاپ و توزیع مواد و منابع آموزشی به‌چارچوب سیاست‌های آموزش و پرورش با تأکید بر سیاست تولید بسته‌های آموزشی و کتاب‌های درسی.

راهکار ۹-۱۱: رصد کردن تحولات نظام آموزش و پرورش و تربیت معلم و تحولات علمی در حوزه علوم تربیتی در سطح منطقه، جهان اسلام و بی‌الملل و بومی‌سازی تجربیات و یافته‌های مفید آن‌ها و بهره‌مندی آگاهانه از آن‌ها در چارچوب نظام معارف اسلامی.

امید است این مجموعه گامی در مسیر عملیاتی کردن اهداف سند تحول بنیادین آموزش و پرورش کشورمان و حرکت به سوی کیفیت‌گرایی در تعلیم و تربیت کشورمان باشد.

فصل آخر کتاب فصل دوسویه، غیرمکتوب و مجازی است که در قالب یک سایت طراحی شده است تا خوانندگان کتاب به وسیله آن با مترجمان کتاب در ارتباط باشند، بر آن بیفزایند، بازخورد دهند و از پیوست‌های دیداری- شنیداری آن بهره‌مند گردند. برای استفاده از این فصل به آدرس www.yadgirandeh.com مراجعه کنید و در ادامه ترجمه این کتاب مشارکت کنید.

○ مقدمه مترجمان

کودکان با عشق و عطش یادگیری وارد مراکز آموزش پیش‌دبستانی می‌شوند. به ویژه، وقتی آنان تجارب یادگیری طراحی شده را برانگیزنده و کاربردی می‌یابند به طور سیری‌ناپذیری در جذب و کاربست دانش می‌کوشند. تجارب یادگیری مثبتی که به کودکان فرصت انتخاب کردن و کاوشگری می‌دهد به آنان کمک می‌کند قابلیت‌هایشان را بالا ببرند و پُر دل و جرئت پرورده شوند. از دیرباز، افراد و نهادهای مختلفی برای پاسخ دادن به شور آموختن کودکان و هم برای حمایت از کودکان به دغدغه رسیدن به روش‌های نوین تر کوشیده‌اند. برخی اثربخش‌ترین، منسجم‌ترین و تا حدودی علمی‌ترین کوشش‌ها، صورت گرفته، فته در قالب رویکردهایی به آموزش پیش‌دبستانی در ادبیات برنامه درسی پیش‌دبستانی جاری شود را باز کرده‌اند. در ادامه برخی رویکردهایی که دارای بعضی ویژگی‌های مورد اشاره در پیش هستند، به‌طور خلاصه معرفی شده‌اند.

رویکردهایی به آموزش پیش‌دبستانی

رویکردهای متفاوتی به برنامه‌ریزی درسی و یادگیری در دورهٔ پیش‌دبستانی وجود دارد. پنج رویکرد متعارف در این زمینه، رویکردهای «ونتو، وورس^۱، والدرفی^۲، رجیو امیلیایی^۳، های اسکپی^۴، و پنکاستریتی^۵ است. این رویکردها بر اساس نوع برنامه و بر اساس نام کسانی که پدیدآورندهٔ رویکرد خاصی بوده‌اند، نام‌گذاری شده است. هر یک از رویکردهای برشمرده در پیش دارای ویژگی‌هایی هستند که در ادامه به اختصار به آن‌ها اشاره می‌شود.

رویکرد مونتوسوری

رویکرد مونتوسوری، رویکردی رشدنگرانه است. در این رویکرد تأکید عمده بر طبیعت، خلاقیت و یادگیری عملی است. رویکرد مونتوسوری ارائه یا آموزش مستقیم به نوآموزان را هدف قرار نمی‌دهد. از این رو، کار مربی بیشتر هدایت دانش‌آموزان بر اساس واحدهای یادگیری (واحدهای کار) می‌باشد که فراهم آورده است.

هدف نهایی رویکرد مونتوسوری پرورش منش، حواس، مهارت‌های عملی زندگی و توانش آکادمیک است.

1. Montessori
2. Waldorf
3. Reggio Emilia
4. HighScope
5. Bank Street

رویکرد والدرفی

رویکرد والدرفی بر اساس آموزه‌های نویسنده اتریشی به نام رودلف اشتاینر (استاینر) شکل گرفته است. در این رویکرد تلاش‌های مربی به پرورش روحی، جسمی و علایق کودکان متمرکز می‌شود. بر این اساس، برنامه‌های یادگیری رویکرد والدرف آکنده از فعالیت‌هایی برای پرورش خلاقیت، یادگیری از طریق همیاری، یادگیری مبتنی بر ریتم و هنر است. همه برنامه‌های یادگیری در رویکرد والدرف با پیش‌فرض ایجاد میل و شوق به یادگیری و ایجاد فرصت برای بروز استعدادهای نوآموز تولید می‌شوند.

رویکرد رژیو امیلیایی

رویکرد رژیو امیلیایی در دهه ۱۹۴۰ در ایتالیا شکل گرفت و آوازه آن از مرزهای ایتالیا فراتر رفت. امروز، بسیاری از پیش‌دبستانی‌های آمریکایی بر اساس رویکرد رژیو امیلیایی اداره می‌شوند. در این رویکرد، کودکان را به کاوشگری، درک اهمیت جامعه و برای خودآزمایی تشویق کرده و توانا می‌سازد. بر این اساس، کودکان با بهره‌گیری از فعالیت‌های هنری، انجام دادن پروژه‌ها و فعالیت‌های آنان، برای نشان دادن میل و علاقه‌هایشان به یادگیری می‌پردازند.

های اسکپی

برنامه درسی های اسکپ برنامه‌ای است که دارای ساخت و بافت بسیار حساب شده‌ای است. های اسکپ، یادگیری از طریق همیاری فعال را مورد تأکید قرار می‌دهد. کودکانی که در این برنامه ثبت‌نام می‌کنند، بر اساس پیش‌بینی‌های انجام شده، فعالیت‌های شرکت می‌کنند که بتوانند از آنچه در پیرامونشان و از تجارب یادگیری هدایت شده، به‌موزند. رویکرد های اسکپی نظارت مستمر بر نحوه یادگیری، میزان یادگیری و میزان پیشرفت نوآموز در یادگیری را مورد تأکید قرار می‌دهد. در برنامه درسی های اسکپ یادگیری موضوعاتی، چرخش علوم، ریاضی، و خواندن مورد توجه هستند. زیرساخت رویکرد های اسکپی، یافته‌های روان‌شناسی رشدنگر است.

رویکرد بنک استریتی

این رویکرد بر پایه رویکرد رشدنگری و فلسفه آموزشی جان دیویی، مربی آمریکایی، شکل گرفته است. تأکید برنامه‌های درسی پیش‌دبستانی مبتنی بر رویکرد بنک استریتی پرورش توانایی ذهنی، اجتماعی، عاطفی و رشد جسمانی نوآموز است. در برنامه‌هایی با رویکرد

بنک‌استریت، نوآموزان به منابع یادگیرندگان کوشایی انگاشته می‌شوند که دنیای اطراف خود را بر اساس تجارب یادگیری طراحی شده می‌آموزند. نوآموزان راهبر اصلی برنامه یادگیری هستند و مربی آنان هدایت‌کننده و تسهیل‌گر است.

با در نظر گرفتن همه رویکردها در پاسخ به اشتیاق کودکان برای یادگیری و یاری به کودکان برای پی‌ریزی زندگی راست و استوار در سال‌های اولیه زندگی، برنامه درسی پیش‌دبستانی مبتنی بر مغز طراحی و تولید شد. افزون بر این، تلاش شد برای تربیت مربیان پیش‌دبستانی مواد یادگیری متناسب با برنامه درسی نیز تولید گردد. برای تربیت مربیان پیش‌دبستانی از سه منظر دانش، مهارتی و نگرشی، سه جلد کتاب تألیف و یک جلد ترجمه شد. چهار کتاب تألیف و ترجمه شده با اساسی در اختیار مربیان قرار می‌گیرند:

۱. راهنمای روش‌های آموزش در پیش‌دبستانی؛
۲. راهنمای برنامه درسی و استانداردهای یادگیری دوره پیش‌دبستانی؛
۳. کاربرد نظریه یادگیری ساخت‌سازگرای در پیش‌دبستانی؛
۴. کاربرد هوش‌های چندگانه در آموزش‌های پیش‌دبستانی.

کتاب کاربرد هوش‌های چندگانه در آموزش، پیش‌دبستانی جزو چهار کتابی است که برای تربیت مربیان پیش‌دبستانی ترجمه شده است. در این کتاب، ارائه فعالیت‌های یادگیری براساس هوش‌ها و توانش‌های اساسی یادگیرنده مورد توجه است. در اینجا، منظور از هوش‌ها و توانش‌های اساسی یادگیری، هوش‌های چندگانه هستند.

کتاب حاضر، هشت هوش پیشنهادی از سوی هوارد گاردن را پوشش می‌دهد. مجموعه هوش‌های پوشش داده شده عبارت‌اند از:

- هوش زبان‌شناختی؛
- هوش منطقی-ریاضیاتی؛
- هوش فضایی؛
- هوش بدنی-حرکتی؛
- هوش موسیقایی؛
- هوش طبیعت‌گرا؛
- هوش بین‌شخصی؛
- هوش درون‌شخصی.

کتاب کاربرد هوش‌های چندگانه در آموزش‌های پیش‌دبستانی به زبانی بسیار روشن و عاری از پیچیدگی‌های نظری نوشته شده است. از این رو، این کتاب برای هر دو گروه مربیان و والدین/سرپرستان نوآموزان خواندنی و کاربردی است.

هر هوش، در این کتاب، به صورتی معرفی شده است که دارای ویژگی‌های قابل تمیز برای خوانندگان و کاربران باشد. منظور آن است مربیان و والدین با خواندن این کتاب به راحتی می‌توانند ویژگی‌هایی را که در نوآموز می‌بینند با ویژگی‌هایی که در کتاب بیان شده است تطبیق بدهند. این ویژگی کتاب، فرصتی برای مربیان و والدین فراهم می‌آورد که بتوانند به راحتی رصدهای مورد نظر برای پیگیری را به کار ببندند.

بی‌گمان این کتاب، برای خوانندگان سؤال‌هایی را پیش خواهد آورد. اگر این اتفاق بیفتد نشانه بسیار خوبی است؛ چون هم سبب خواهد شد خوانندگان با عمق بیشتری بیاموزند و هم فرصتی برای راقم این سطور خواهد بود. پاسخ‌های درخوری برای پاسخگویی فراهم آورد.